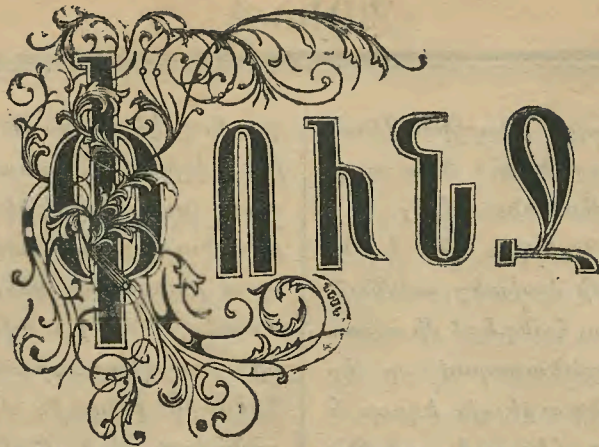

1. Փոխընդհանուր ԶՈՐԻՔԵՍԱԹԻ ԷՆ ՇԱՐԱՆՈՒ զորքը կը հրատարակուի :
 2. Տարեկան բաժանարարական է միայն զորք արծար մեծիտ կանխիկ վճարելի, քե՛ մայրաքաղաքիս եւ իւր արուարմանաց եւ քե՛ գաւառաց համար :
 3. Վեց եւ երեք ամսաց համար ալ բաժանարար կը հրատարակուի :
 4. Տեղական ԷՆ գաւառական բողոտարութեան ծախքը խմբագրութիւնը պիտի վճարէ :
 5. Հատը մէկ դրը. մեծիտ, եւ կը գտնուի մասնաւորապէս Պահքէ գաբու. Սահի Պօղոս աղայի խանութը :

6. Մանուգման տողը 3 դրը. Է մէկ անգամի համար : Աւելի աման կը լայ աւելի անգամներու համար :
 7. Խմբագրութեան վերաբերեալ որեւէ գիր ուղղելի առ Տնօրէն - Տէր Հ. Ս. Ալաճաճեան Կ. Պօլիս Պալլը բազար Նաճիկ խան վերի յարկ Թիւ 46

ADRESSE

H. S. Adadjanian

Directeur du Journal Armenien POUNCHE
 16 Nafie Han. Balouk Bazar Constantinople.

Թիի 1635

ԶՈՐԻՔԵՍԱԹԻ

1884 ԴԵՆՏԵՄԲԵՐ 23

Ա.Զ.Գ.Ա.ՅԻՆ

Մեր Այցեւոր

Շաբաթ օրէն յետոյ քանի մը անձինք այցելելով մեզ, ծանուցին թէ ստոյգ չէ Կիլիկիոյ կաթոլիկոսին ի Պօլիս դործակաւորութեան պաշտօնը՝ Մագաւորութեան վսեմափայլ Սիմոն պէյի կողմանէ ընդունուած լինելուն լուրը՝ զոր դուր եւս չհաւատաւով հրատարակած էիք. թէ՛ Նորին վսեմութեան իմացած են, որ Կիլիկիոյ վիճակներէն նշանաւոր ազգայինք ի սկզբան այդ կաթոլիկոսական խնդրոյն զբաղած են առ ինքն, եւ իւր պաշտպանութիւնը խնդրած են Մկրտիչ կաթոլիկոսին համար, եւ նոյն ինքն կաթոլիկոսն ալ զիմած է իրեն, սակայն ինքը բռնաւ միջամտած չէ՝ տեսնելով որ կաթոլիկոսն Պատրիարքարանի հետ համաձայնած չէ. բայց երբ նկատեց, որ այդ համաձայնութիւնը գոյացած է, կաթոլիկոսն ստորագրած է յարաբերութեանց կանոնադրին, եւ Պէյ-օղլու հանդիսաւոր Պատարագ մատուցանելով՝ յիշատակեց ամենայն Հայոց վեհափառ Հայրապետին անունը, եւ նոյն օրը Յակոբեան մեծ. Միքայէլ Էֆէնտի կոչուեց տուաւ ի պատիւ Կաթոլիկոսին ի ներկայութեան Ս. Պատրիարք Հօր եւ բազմաթիւ եկեղեցական ու աշխարհական եւրեւելաց, եւ յետ այսորիկ Ս. Պատրիարքն ալ խառնուել իւր բռնակարանին մէջ բանի մ'որ հիւրընկալեց զկաթոլիկոսն, ինքն ալ (վսեմ. Մագաւորութեան Սիմոն պէյ) այնուհետեւ ընդունեց զԿաթոլիկոսն, ըստ խնդրանաց նորին՝ քանի մ'որ յառաջ ներքին գործոց վսեմ. նախարարին ներկայացոյց եւ անցեալ հինգշաբթի երեկոյ կոչուեց մը տուաւ, ուր ներկայ էին ազգային կեդրոնական վարչութեան պետ Եուսուֆեան Տիգրան Էֆէնտի եւ Գօլըեան Աւետիս Էֆէնտի. եւ թէ՛ ասկէ աւելի ոչինչ ըրած է:

Մեր այցելուաց այս ծանօթութիւնը լսելէն յետոյ՝ զոր,

յուսամբ թէ, անթերի բմբռնած եմք, պատասխանեցինք : « Մագաւորութեան վսեմ. Սիմոն պէյ, եւ Եուսուֆեան մեծ. Տիգրան Էֆէնտի եւ այլ ամեն Հայոր կհամարին թէ Կիլիկիոյ կաթոլիկոսին եւ Պատրիարքարանին մէջ համաձայնութիւն գոյացած է, չարաչար կսխալին, եւ ընդունելով զնա եւ մեծարելով իւր ընթացից մէջ քաջաբերած կըլլան եւ պարզամիտ ժողովուրդը կը գայթակղեցունեն. արդարեւ Մկրտիչ կաթոլիկոսն ուր ուրեմն յարաբերական դիրք մը ըստորագրեց, Պատարագ մատուցանելով՝ ամենայն Հայոց Հայրապետին անունը յիշատակեց, կոչուեց տուաւ եւ Ս. Պատրիարք Հօր ասպնջականութիւնը վայելեց, սակայն ապա մերժեց ընդունիլ Կրօնային ատեանին կողմանէ մատուցեալ յարաբերական մանրամասնութեանց գիրն, Պէրաթին բարեփոխման հօգը բողոքովն իւր վրայէն թօթափեց, Պէրաթը՝ զոր ուղղակի առած էր Բ. Դրնէն՝ հակառակ դարաւոր սովորութեանց, - քովը պահեց քաղաքավարութեան պատրուակաւ, յետ այնորիկ դարձեալ առանց Պատրիարքարանի միջնորդութեան՝ պատուանշան ու թուակ ընդունեց Բ. Դրնէն, ըսաւ չինդրելով որ նախ Պէրաթին խնդրին կարգադրուի, որով միայն կարելի է Կիլիկիոյ վիճակն ու Պատրիարքարանը իրարմէ անքակ ու նախնական վիճակին մէջ պահել. չինդրեց այսպիսի եւ ոչինչ, եւ ընդհակառակն չնորհաւ կաթոլիկոսն գնաց՝ յաջողելով իւր հետ առնուլ Գաբու-քահանայի Էֆէնտին եւ Եսասագճի մը. ո՛չ այսչափ միայն, Կիլիկիոյ կաթոլիկոսը փոյթ չըրաւ բնաւ, եւ զայս ամենայն ընդունեց, եւ մէկ քանի արարողութիւնն ըրաւ նոյն իսկ Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարականէն յետոյ, որոյ գլխաւոր պատճառներէն մէկն է՝ Կիլիկիոյ կաթոլիկոսական Պէրաթին տարօրինակ լինելն, Բ. Դրան հետ Կիլիկիոյ կաթոլիկոսին ուղղակի յարաբերութիւնն ունենալու խնդիրն, Կիլիկիոյ վիճակաց Պօլսոյ

Պատրիարքարանէն բաժնուիլն, եւ այլն, եւն՝ այս՝ այս է Ս. Պատրիարք Հօր հրաժարման գլխաւոր պատճառաց մէկն, եւ դատական գործոց վսեմ. նախարարին հետ երկու անգամ տեսակցութեան գլխաւոր առարկայ եղած է եւ առարկայ պիտի ըլլայ այսուհետեւ ըլլալիք բանակցութեանց ալ: Այս վիճակին մէջ, խնդիրն ինչպէս ազգային շահուց համաձայն կարգադրեալ կը համարուի: Ուրիշ բան է, եթէ այդպէս համարիլ ուղղութեան կան, եթէ այդպէս հաշակել ուղղութեան կան »:

Այս պատասխանը տուինք մեր այցելուաց, եւ խնդրեցինք որ պատեհ առթիւ մը վսեմ. Սիմոն պէյի հաղորդեն. եւ զարմանք յայտնեցինք որ Եուսուֆեան Մեծ. Տիգրան Էֆէնտի՝ որ զայս ամենայն բաժնուի, որովհետեւ վարչութեան պետն է, ինչո՞ւ չէ հաղորդեր վսեմ. Սիմոն պէյի՝ կոչուելին ժամանակ, եւ շնորհն վսեմութիւնը իրազէկ չէ ըրեր խնդրոյն բուն ու հարազատ վիճակին. մի՞ գուցէ նոյն ինքն Եուսուֆեան Էֆէնտի ալ խնդիրն ազգային շահուց համաձայն կարգադրեալ համարի. յայնժամ մեծ պիտի ըլլայ մեր զարմանքն ու ցաւը, մեծ պիտի ըլլայ, մեծ պիտի ըլլայ:

ԲՈՒՐԱՍՏԱՆ ՄԱՆԱՆՆ

Մեծարդոյ Ն. Կ. Պէրպէրեան եւ Ս. Տէօլլէթեան՝ առաջիկայ նոր տարւոյ սկիզբէն կհրատարակեն այս անունով պատկերազարդ կիսամսեայ Հանդէս մը 16 երեսէ բաղկացեալ, որ պիտի պարունակէ բարոյական քրիստոնէական, պատմական, ուսումնական, աշխարհագրական, եւ այլ պիտանի գիտելիք, ինչպէս նաեւ մանկական վէպեր, մանրավէպեր եւ զուարճալի խաղեր: Տարեկան բաժանորդներն է երկու արծաթ մէճիտ. վեցամսէն՝ 25 դր: Զբաւոր տղայք տարեկանին համար պիտի վճարեն մէկ արծաթ մէճիտ, եթէ զբարոյն Հոգաբարձութենէն կամ գլխաւոր դասատուէն վկայական ունենան ի ձեռին: Այս Հան-

դէսին վերաբերեալ ո՛ր եւ է զբարոյութիւն, ինչպէս նաեւ բաժանորդագրութեան համար՝ պէտք է ուղղել հրատարակչաց միոյն, Կ. Պօլիս, Սուլթան - Համամթիւ 14, Զարդարեան տպարան:

Առաջին տետրն այժմէն հրատարակուած ըլլալով՝ երէկ տեսանք: Պարունակած նիւթոց, պատկերաց, թղթոյն եւ տպագրութեան ընտրութիւնը նշանաւոր է: Ո՛չ միայն տղայք այլ եւ չափահասք կրնան օգուտ քաղել ընթերցմանէն: Գեղեցիկն ու օգտակարին ճաշակն ունեցող ծնողք եւ ուսուցիչք պիտի ջանան որ Բուրաստան միշտ տղայոց ձեռքը գտնուի: Տեսնենք, քանի՞ բաժանորդ պիտի ունենայ Բուրաստան՝ զոր փոքր ծախիւք եւ աշխատութեամբ հրատարակել կարելի չէ: Պիտի շառագունիմք, եթէ այս եւս քիչ ժամանակէն խամրի փակուի: Բուրաստան իրեն նիւթական օժանդակ ու սատար չունի (Ամերիկեան կամ այլ հարուստ ընկերութիւն մը, որպէս զի նորա գանձէն տրուի ծախքն. միայն եւ միայն բաժանորդք պիտի պահեն զԲուրաստան. քանի՞ աւելնայ բաժանորդաց թիւն, այնչափ կը քաջալերին ճարտարապետ հրատարակիչք, եւ այնչափ կը քաջանայ կճիւղանայ Բուրաստան: Երանի՛ թէ գէթ այս անգամ չարգարանայ մեր երկրայութիւնն, զոր անցեալ տիտղոս փորձեր գժբաղդաբար ներշնչած են ի մեզ: Կշնորհաւորեմք մեր այս նոր պաշտօնակիցներն, յաջողութիւն մաղթելով, յաջողութիւն եւ դարձեալ յաջողութիւն մաղթելով: Այս է մեր հանապազօրեայ հաղներդութիւնն՝ ազգային ամեն հրատարակութեանց համար:

Ազգային ժողովն նիստ պիտի ընէ առաջիկայ հինգշաբթի, Յունվար 31:

— Բերկրութեամբ կճանուցանեմք, թէ՛ Մամիկոնեան Մեծ. Միքայէլ Էֆէնտի օր յօրէ առողջութիւնը կգտնէ, եւ մէկ քանի օրէն դուրս պիտի կրնայ ելնել

— Հայկական կրթական 10 թուով:

« Իրերեւ Հայ, ցաւօք սրտի կը ծանուցանեմք նշանաւոր Ազգայիններէն, բնիկ Պօլսեցիի և այժմ պաշտօնով տեղս գտնուող հազարապետ բժիշկ Անտօնեան մեծ. ներսէս էֆէնտիի սգալի մահը, որ տեղի ունեցած է, իւր օգուփոխութեան առթիւ ի Պէրութեան ճանապարհորդութեան Բ. Օթեւան (Աֆրին ըսուած) գիւղէն: Արդարեւ այս պարագայիս մէջ, ինչպէս մեզ, նշանաւոր այն ամեն Հայ սրտերու վիշտ մեծ է, մանաւանդ յաճախագոյնս սորա նման թանկ կորստից առթիւ որք Ազգին մէջ մէկմէկ օգտակար և նշանաւոր պաշտօնեաներ են. կամ ուրիշ կերպով, առանց հետք մ'անգամ ձգելու մարած են, իրենց ամեն հմտութեամբ: Սակայն վճիռը երկնային լինելուն կը պարտինք խոնարհիլ և հետեւաբար ի Ս. Հոգի սփոփանք կը մաղթենք իւրայնոցն: Հանգուցելոյն մարմինը հանդերձ ամեն գոյիւք, տեղս վերագարձուելով՝ ի դիմաց Ազգին սրտի մորմոքով դիմաւորուեցաւ և ուղղակի ի Ս. Եկեղեցի բերուելով, անմիջապէս գոյքերն նոյն իսկ դիտութեամբ զննուողական հիւանդանոցի մասնաժողովի կրն. քուցաւ, յետ խուզարկու քննութեան. ապա բոլոր Ազգային և իւրաժանօթ մեծ. էֆէնտիներու սգոյ տոմսեր զրկուեցաւ ի հրաւիրանս յուղարկաւորութեան հանդիսին: Մարմինը ընտիր ու թաւապատ դագաղի մը մէջ ամփոփելով նախ ի ներքս Ս. Եկեղեցւոյ մեծ լուսավառութեամբ, հանգստեանը կատարուեցաւ, ի ներկայութեան մի քանի նշանաւոր պաշտօնեից և բժշկաց, և այլ Ազգային մեծամեծաց. և ապա խուռն բազմութեամբ տարուեցաւ ի գերեզման ուր թաղուեցաւ հանգուցելոյն մարմինը:

« Աւելորդ չեմք համարիր յիշել նաև իւր մահկանացուն կրն. քող ներսէս էֆէնտիին այն ամեն գոյից և դրամոց յականէ անուանէ յիշատակութեան հրատարակութիւնը ի գիտութիւն. այն է, ի ծոց ընդ իւր ունեցած 28 դաղղիական և 4 անգղիական ոսկիներ 70 դշ ընթացիկ դրամով, մէկ ոսկի ժամացոյց, (որ կնքուած կը մնայ մօտ վսեմ. լիվա փաշային) 2 անտուկ գաղղիներէն գրեանք բժշկական և ընտեսական, և մէկ անտուկ իւր զգեստեղէնք, ամենայն պահպանութեամբ կնքուած են՝ Սուլթանի դարանի մի սենեակի մը մէջ,

մինչեւ ցայսօր տնօրինութեան իւրայնոցն սպասելով: Յետ այս ամենայնի չմոռնանք յիշել որ, թաղման հանգէսը, մօտ 1,508 զլի գումար մը ծախսեց ամենայն պարագայիւք, հանդերձ մի պատուական Տապանաքարով որ կը շինուի: Հանգուցելոյն եղբոր և քրոյը համար հեռագիր տուինք առ վսեմ. Սէրվիշէն էֆէնտի, որ լսածնուս նայելով՝ հանգուցելոյն քեռին է եղբոր »:

— Պատրիարքարանէն՝ դեկտ. 21 թուով:

« Ձեր լրագրոյն 1623 թուով հրատարակած էիք թէ երգնկայի Ս. Նիկողայոս անուն վանուց մէջ իւր վանահայր կենակցող երկու անձինք, մին եկեղեցական և միւսն աշխարհիկ, զբժտելով իրարու հետ, տեղւոյն կառավարութեան դատարանին դիմեր և առնոր վճռով վանքն իրենց մէջ բաժնէր են կէս առ կէս: Այս հրատարակութեան նկատմամբ՝ զոր Ձեր թերթէն առնելով կրկնած էին նաև Մասիս և Թէքէճեմանը Եֆ. քեռար լրագիրներն, երգնկայի Գեր. Առաջնորդին կողմէ՝ Ազգային վարչութեան հաղորդուած բացատրութիւնը բացարձակապէս կը ժխտեն զայն իւր անհիմն, և կը հաստատեն թէ՝ Ս. Նիկողայոսի վանքն իւր ուրոյն Հոգաբարձութիւնն և վանահայրն ունի, որ երկու տարիէ հետէ ի պաշտօն կոչուած է, և թէ նոյն ազգային հաստատութիւնն կը մնայ միշտ երգնկայի Գաւառական վարչութեան հսկողութեան եւ խնամոց ներքեւ: Ուստի ըստ յանձնարարութեան Ազգ. վարչութեան կը խնդրեմ, Մեծ. Եֆէնտի, որ շնորհ ընէք այս պաշտօնական տեղեկութեանց համաձայն՝ ուղղել Ձեզ հաղորդուած լուրն, որոյ ստույգութեան վրայ նոյն իսկ դուք երկրայութիւն յայտնած էիք, և կը մատուցանեմ Ձեզ այս առթիւ յարգանքս հուսատիքը »:

Գարտուղար Ազգ. վարչ. Խորհրդոյ Բ. Թէւեան

Ք Ա Ղ Ա Ք Ա Կ Ա Ն

Յաճախ կիսօուի այս օրերս իտալիոյ կառավարութեան վերայ: Կը կարծուի, թէ իտալիոյ կառավարութեան և պապական Աթուոյն մէջ ինքնին համաձայնութեան մը հաստատութիւնը կարելի չլիտի լինի, առանց արտաքին միջամտութեան: Այս վերջինը՝ որ իւր աշխարհական իշխանութեան բարձմանէն հետէ անընդհատ և անվճատ կաշխատի զայն վերստին ձեռք բերելու համար, կերելի թէ վերջին օրերս բարձր տեղերէ օգնութիւն գտնելու յոյս ունի: Պէրլինի կէս պաշտօնական լրագիրք՝ Պապին քաղաքական և մասնաւոր վիճակին վրայ ճառելով՝ կ'այտարարեն թէ պէտք է եւրոպական տէրութիւնք վերջնական որոշում մը տան: Այս յայտարարութիւնը Պիլմարգ իշխանէն

դրդեալ կհամարուին, և կըսուի թէ, իշխանին նպատակն է՝ Հռոմն ու աշխարհական փոքրիկ իշխանութիւն մը տալ Պապին, որով իտալական միութիւնը մեծապէս կ'իջանայ: Եթէ ստոյգ է, որ քահանայապետութեան եւ Պիլմարգ իշխանին մէջ ուղղակի բանակցութիւն մը կ'այ, հաւանական է ուրեմն թէ ինգլիք բաւական յառաջ գացած է, եւ մօտ է լուծման ժամանակն: Իտալիա ոչ միայն այս այլ թուանութիւն խնդրով ալ կը տագնապի տակաւին: Թունուս գտնուող իտալական ու գաղղիական պաշտօնակար ո՛ր և է կերպիւ չեն կրնար համաձայնիլ, և իտալականք շարունակ հրաժեշտ տալով կը քաշուին: Ո՛չ սակաւ ու շագրութեան արժանի է իտալիոյ զննուողական նախարարին մէկ առաջարկութիւնը՝ զոր մատուցած է ազգային ժողովին: Կը պահանջէ որ 144 միլիոն 180 հազար ֆրանկի արտաքին կարգի հնգամեայ վարկ մը տրուի կառավարութեան՝ թնգանօթ և նոր գէնքեր շինելու և Հռոմոյ մէջ ամրութիւններ կառուցանելու համար, պայմանաւ որ 10 միլիոնը առաջիկայ տարի դործածուի, և մնացորդն միւս և տարիներու վերապահուի: Տակաւին բացայայտ չէ թէ զննուողական այս պատրաստութեանց պատճառն ի՞նչ է, սակայն կառավարութիւն և ժողովուրդ բաւական յուզեալ են, և վերջինը մինչեւ իսկ ելած է պահանջել որ Պապին ի Հռոմ ապահով բընակութեան համար տրուած առանձնաշնորհութիւնք ալ ջնջուին:

Լոնտոնէն հասած վերջին լրոց մէջ կտեսնուի՝ Անգլիոյ գլխաւոր նախարար Պ. Կլատթօնի մօտաւորտ հրաժարման կամ հրաժարեցուցման լուրն ալ, և հըրճուանօք կը հրատարակեն նորա բացակայութիւնն օգտակար համարողներն: Պատճառ կըտրուի ոչ միայն իրանտիոյ յուղման տակաւին շարունակութիւնը, այլ և թունուսի խնդիրն՝ յորում Անգլիոյ նախարարութիւնը Գաղղիայէն խաբուեր է եղբր, եւ Գաղղիա յաջողեր է ընդ ամենայն թունուս տարածուիլ յանցապարտ ցեղ մը պատուհասելու և ձէջայիւրի սահմաններն անդորրելու պատրուակաւ: Պ. Կլատթօնի անկման փափաքողք մինչեւ իսկ նորա յաջորդները կնշտակեն, գրելով թէ լորտ Տէրպի գլխաւոր նախարար, և Պ. Կօշըն՝ ելեւմտից նախարար պիտի անուանի, և թէ՛ Պ. Կլատթօն

արդէն երկար տեսակցութիւն մ'ըրեր է լորտ Տէրպիի հետ: Այս առաջին անգամ չէ, որ Պ. Կլատթօնի համար այսպիսի լուրեր կ'հրատարակուին. պաշտօնակալութենէն մինչեւ ցարդ 10էն աւելի անգամ լուսեցաւ, և միշտ հերքուեցաւ: Նորագոյն տեղեկութեանց սպասել հարկ կըլլայ, տեսնելու համար թէ այս անգամ ո՛ր աստիճան ստոյգ է և ո՛ր աղբիւրներէ բղխած է:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Պէրլինէն գրուեր է առ Սթանտարտ, թէ Թուրքիոյ՝ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ կառավարութիւնք գաշակեցած են որ Թուրքիա քաղաքական ո՛ր և է կարեւոր դարձ չգործէ առանց կամոց յիշեալ երկու տէրութեանց, և ի փոխարէն՝ նոքա ալ պատուար ըլլան պաշտպանել Թուրքիոյ ամբողջութիւնը և Օգոստ. Սուլթանին վեհապետական իրաւունքը:

— Թուրքիան Գարապաշ թաղը Ֆէրիտէ անուն մահմետական կնոջ մը տունը փլելով՝ գաղթական կին մը տակը մնացեր մեռեր է:

— Ս. յորնի գաւառական լրագրէն կիմացուի, թէ Պէրկամայի մէկ գիւղին մէջ կին մը մէկ մանչ և երկու աղջիկ զաւակ ծներ, և մէկ մ'ալ արդանդին մէջ մնալով՝ մեռեր է կինը:

— Օտէսայի ազնուականաց միայն կողմանէ Անգլիոյ ապսպրուած զբօսանաց շողենաւակ մը քանի մ'օր յառաջ մայրաքաղաք եկաւ: Հաղու մեծ Մալուշայի մը չափ կայ: Նաւապետ մը և երկու նաւաստի բերեր են, 78 օր ծովուն վրայ տատանելով: Մինչեւ ցարդ լուծած չէ՝ այսպի փոքրիկ նաւու մը Անգլիայէն միայնակ Պօլս գալն:

— Բրուսիոյ մայրապետը ուղելով որ ինչպէս յԱզեկանդիա նոյնպէս և ի Գահիրէ հիւանդանոց մը հիմնեն, իշխանութեան կողմանէ 5,900 մեթր գետին մը նուիրուեր է իրենց, և եղիպտոս գտնուող գերմանացիք ա. մերիկացիք՝ անգղիացիք ու զլիցերցիք հանդանակութեան ձեռնարկեր են շինութեանն ու կարասեաց համար: Ծէնքը 6 հազար և կարասիքն 2 հազար լիրայի կկարօտին: Առ այժմ 2,500 լիրա հաւաքուեր է: Հիւանդանոցը պիտի ունենայ 50 անկողին և երկու բժիշկ:

— Կիպրոսի մէջ մինչեւ ցարդ 1 միլիոն 200 հազար օխայ մարտի սերմ ժողովուեր, և 8 հազար լիրա ծախք եղեր է: Հա-

յիւ կըլլայ թէ այս գումարը 30 հազարի պիտի հասնի մինչև առաջիկայ գարուն :

— Աւստրիոյ կայսրը հրամայեց է, որ իւր անձնական գանձէն եկեղեցի շինուի հրկիզեալ Ռինկ թատրոնին տեղը, և ամեն տարի հրկիզման օրը հանդիսաւոր պաշտօն կատարուի :

— Փարիզի լրագրէրը կգրեն, թէ մայրաքաղաքին պանդակներէն միայն մէջ ի տես հասարակաց դրուած է հինգ տարեկան աղջիկ մը, որոյ մարմնոյն ծանրութիւնը 56 օխայ է :

— Գաղղիոյ հանրապետութեան նախագահն, նոր տարւոյ առթիւ, դեսպաններն ընդունած ժամանակ յատկապէս խնդրեց է որ իրենց կառավարութեանց հաջորդեն Գաղղիոյ բարեկամութիւնն ու խաղաղասիրութիւնը : Մայրաքաղաքիս դեսպանն, այս տարի այս առթիւ ո՛րեւէ խօսք չարտասանեց բաց ի շնորհաւորական բառերէ, և կոչուեց չը տուաւ հակառակ հաստատեալ սովորութեան :

— Վերջին օրերս վարչավիայի մէջ տեղի ունեցած խռովութեան վրայ հետեւեալ ծանօթութիւնները կըտրուին : Հրէից տուններն ու վաճառատունք աւարի առնուեր են, և ոստիկանք ո՛չ միայն չեն պաշտպաներ հրէից, այլ և մասնակցեր են աւարառութեան : 600 հոգի բռնուեր են, սակայն խաղաղութիւնը դեռ բոլորովին չէ վերահաստատուեր : Փողոցներն ինչ ծանրագին կերպաներու և վաճառքներու կը տորներով : Քաղաքին մէջ ընակեալ 100 հազար հրէից և ո՛չ մէկը չհամարձակիր փողոցն ելնել :

— Մատրիտի թղթատան քարտուղարաց միոյն վրայ կասկած ըլլալով՝ հարցաքննութեան ենթարկուեր և խմացուեր է, որ անցեալ տարիէն մինչեւ ցարդ դրամ և Պանքայի թուղթ պարունակող հազարաւոր նամակներ գողցուեր է, և միայն ինքը չէ այս գողութիւնն ընողը, այլ 20-30 հոգիէ բաղկացեալ խումբ մը, և թէ՛ այս նամակաց մեծագոյն մասն օտար երկիրներ զրկելու համար յանձնուած են, զոր բանալով՝ գրամը կառնուն և պատասխան կիւղծեն եղբւր : և հազարի չափ նամակ գողցեր են այսպէս :

— Անգղիոյ երեսփոխանական վերջին ընտրութեանց ժամանակ ընտրողաց կաշառք տալով, զիրենք ընտրել տալ ուզող քանի մը անձինք պատժոյ ենթարկուեր են, յետ քննութեան եւ դատաստանի : Ուզեր են ատենց

փրկութիւնը խնդրելու համար աղերսադիր մը մատուցանել ներքին գործոց նախարարին, բայց նա չէ՛ ընդուներ ո՛չ աղերսագիրն եւ ո՛չ պատգամաւորութիւնը :

— Ամերիկայի ազգային ժողովին ներկայանալի 2,500 ծրագիր պատրաստ կայ, որոց 6 հարիւրը մէկ աւուր մէջ յանձնուեր է : Ասոնց մէկը Շիրման անուն երեսփոխանին միջոցաւ մատուցուեր է, որ կառավարիչ՝ արոց համար ժողովուրդը նեղող հաւաքիչները դատաստանի ենթարկելու իրաւունք տալ ժողովրդեան :

— Անցեալ նոյեմբ. ամսոյ մէջ 51,586 հոգի գաղթեց են յԱմերիկա : Վերջին հինգ ամսոց մէջ գաղթողներուն թիւը 291,318 կհաշուեն, որ աւելի է անցեալ տարւոյ սոյն հինգ ամսոց մէջ գաղթողաց թիւէն, և յորմէ կը մակարեւորի թէ էւրոպիոյ մէջ այս տարի նեղութիւնն աւելցած է :

ԿՈՐԵՒՈՐ ԳԻՏԵԼԻԲ

Մոռումները դա՛նք : — Մուշտակները ծալելէն յառաջ, հետեւեալ խառնուրդը ցանէ՝ նէղէ օթու փոշիացեալ՝ (բուսորը տը բիւթը) 10 մաս քաւոր փաշիացեալ՝ 1 մաս : յետոյ դիր լաւ գոցուած պահարանաց մէջ, և աւելի վստահութեան համար պահարանին բոլոր ծակերը թուղթ փակցուր ու գոցէ :

Խիռնշերը դա՛նք : — 20 հարիւրամթը քառակուսի մեծութեամբ փոքր տախտակներու կամ կաղամբի տերեւներու վրայ դիր ճարպ, և իրիկուան դէմ դասոնք իրարմէ 8—10 մեթը հեռաւորութեամբ ընտրեալ տեղեր վետեղէ : հետեւեալ օրը սոյն տախտակները միլիոնաւոր խոռնջներով ծածկեալ կտեսնուին, որք կիջուին :

Արջա՛ : — Ուր արջառ չկայ, անդ երկրագործութիւն ալ չկայ : Արջառը համայն անասնոց թանկագինն ու օգտաւէտն են, զորս նախախնամութիւնը տուած է մարդուս՝ իւր անձնական պիտոյից ծուռայելու և աշխատութեանց օգնական լինելու համար : Եզանց զօրութիւնը, շինական բնոյթն, համբերութիւնն ու ընթացից կանոնաւորութիւնը՝ հողերն հերկելու յատուկ ըրած են զանոնք, որք անդոց ընաբութեան մասին թէպէտ անժոյժ, այլ նուազ բժախնդր են, և միայն մարգագետնի խոտը կրնայ բուսել նոցա անդեան : Էապէս ընտանի եզն նմանօրին

նակ դիւրութեամբ կսովրի ապրիլ թէ՛ մարգագետիններու և թէ՛ սահմանափակ գոմերու մէջ : Իւր հասոյթն ու բուծումն և ո՛չ մի գոմարութիւն կյարուցանեն, եւ իւր զարգացումն արագ է : Երբ երկու տարեկան ըլլայ՝ վատնած անդեան մէկ մասն իւր աշխատութեամբ կհատուցանէ : Բնականաբար գիրութեան տրամագիր եղն կրնայ իւր մատաղ հասակէն՝ մարդուս անդեան համար հիւթել և զօրաւոր միս մը հայթայթել, եթէ լաւ սընուցեալ ըլլայ, Բաց յայսմանէ՝ արջառը առատ ու ընտիր աղբ կմատակարարեն երկրագործութեան : Ճարտարութիւնն՝ արջառոց սատակմանէն յետոյ, նոցա մնացորդաց մէկ քանի մասերն ալ մարդուս պիտանի կընէ : Ինչպէս՝ մարթը, զոր խաղախորդն հաստատուին ու կակուղ կաշիի կվերածէ : Խկերքն՝ որովք շատ մը փոքր աւարկաներ կշինուին և ֆոսֆոր կպատրաստուի ճարպը՝ զոր մոմ, ճրագ ու օճառ չինելու կգործածեն, արիւնը՝ որ զօրաւոր և կարի բազմաբոլորն աղբ մը կրնայ ըլլալ, ինչպէս չաքարի և բրուսիական կապուտի գործարանաց մէջ կգործածուին : Եղջիւրներն՝ որոնցմով կոճակ, սանդը, դանակի կոթ, և այլն, կշինեն : Նմանապէս մազերը, սմբակներն և այն մասերը, յորոց արհեստն ու հողագործութիւնը զանազան օգուտներ քաղել գիտեն :

Պիւֆոն հետեւեալ կերպիւ կը նկարագրէ արջառոց կարեւորութիւնն ու գերը : — « Եզն, ոչ խաբն և բոլոր խոտաճարակ անասունք, ո՛չ միայն լաւագոյն օգտաւէտ ու թանկագին են մարդուս համար՝ որ զանոնք կանուցանէ, այլ և նուազ ծախք պահանջներն են : մանաւանդ եզն կենդանեաց ընտիրն է, վստիկ հողէն առածն ամբողջապէս կը դարձունէ անոր, և կըարեւոխէ ապրած տեղը : Միայն ասոնք չեն արջառոց օգուտներն. առանց եզի ու կովի՝ հարուստը ու աղքատը ապրուստի համար մեծ դժուարութիւն պիտի կըրէին : Գաշտերն ու պարտէշները չոր ու անբեր կըլլային : նոցա միջոցաւ կկատարուին դաշտային աշխատութիւնք : ագարակաց ամենօգտակար ծառայը, գաշտային տանց նեցուկը և հողագործութեան հիմունքն են : հին ժամանակաց մէջ մարդկային հալըստութիւնը կկազմէին, և այսօր տակաւին տէրութեանց հալըստութեանց աղբիւրքն են, որք չեն կարող կանգուն կենալ և

ծաղկիլ, եթէ ոչ հողագործութեամբ և արջառոց առատութեամբ, »

Եզը մարդուս հետեւած է՝ գրեթէ բոլոր բնակելի երկրաց մէջ : բայց իւր տեսակը զանազան կըլիմայից տակ միօրինակ հանգամանքներ պահած չէ՝ անդեան և ուրիշ պարագայից համեմատ, ուսկից ծագումն առած են արջառոց զանազան ցեղերը : Այն արջառը՝ որ օովորաբար զօրաւոր, առատ և ապահովեալ սընունդ և պարարտ ու բերրի մարգագետիններ կգտնեն, յոյժ կզարգանան, եւ առատ միս, ճարպ ու կաթ հայթայթելու յատուկ կըլլան : Իսկ անոնք՝ որ անբոյս երկիրներու մէջ ապրելու և տաժանելի աշխատութեանց տանելու ենթարկեալ են, թէպէտ եւ աւելի փոքր ու վտիտ կմնան, և իրենց աճումն յամրաբար կըլլայ, սակայն աւելի ուժեղ, գործօն և հետեւաբար երկիրն հերկելու և բեռ կրելու աւելի յարմար կհանդիսանան : Արջառներն եթէ գոմերու մէջ փակենք, ուր յարատեւ հանգիստ վայելեն, ուր միշտ բաւական և փոփոխ սնունդ մը գըտնան, ո՛չ միայն նոյն իսկ իւրաքանչիւր արջառի այլ նաեւ արջառոց ցեղերու վրայ անդադար զօրութիւն մը կգործենք, գրեթէ մեր կամաց համեմատ դանոնք կշաղուենք ու կձեւացուեն մը : և ըստ ժողովուրդ Մէնթիլէրի՝ մենք մէկ մէկ արարիչ կրնանք ըլլալ : Արջառը բաղմաթիւ են և հետզհետէ բաղմանալու վրայ, թէ՛ հողագործութեան և թէ՛ զանազան պիտոյից պահանջած պարագայից և նոցա յառաջադիմութեան շնորհիւ : Եւրոպիոյ և Ամերիկայի մէջ, ամեն տեսակ պիտոյից յատուկ արջառոց ցեղեր յառաջ բերուած և վատթարք բարեփոխուած են այն ամեն զոհողութեամբ և ջանիւր, զորս երբեք չեն խնայած : Ուրեմն ինչո՞ւ չհետեւինք անասնաբոյժ աղգաց : Ինչո՞ւ մեր արջառներն ալ նոցա արջառոց պէս փոխելու ջանքեր չընենք : արդեօք կկարծենք թէ մեր երկիրն նպաստաւոր չէ՛ մեզ : — Ո՛չ, կսխալինք : Ըստ ամենայնի նպաստաւոր է, բայց յարատեւ կամը ու ջանք ընել պէտք է, և և կարեւոր միջոցներ ի գործ դնելու համար ամեն ուշադրութիւն և խնամք անհրաժեշտ են : Ես ակամատես եղած եմ՝ ագարակներու մէջ անասնոց տարուած խնամոց, որ բնաւ յարմար չեն : տեսած եմ այնպիսի գոմեր՝ յորս ճանճի միակ ապ-

րին կարելի է: Մնանոնց և նո-
յա մնունդն կաղմող խոտեղինաց
համար պէտք եղած գիտութեանց
չգոյութիւնն է պատճառ անյա-
ջողութեանց բարեփոխման ար-
ջառոց: Կուզենք երկրագործու-
թիւնը յառաջ տանիլ, բայց նո-
րա անբաժանելի նեցուկին՝ այն
է արջառոց վրայ մտածել գրե-
թէ մտքերնուս անգամ չանցնիր,
որովհետեւ դեռ չեմք ըմբռնած
թէ արջառոց բարեփոխմամբ ու
կատարելագործութեամբն է մի-
այն, որ հողն իւր հարստու-
թեան ծոցը կրանայ մշակին քըր-
տանցն առջեւ: Ուրիշ առթիւ
պիտի գրեմ այս կարեւոր նիւ-
թին վրայ, յուսալով որ օգտա-
կար կըլլայ:

Մինս Եփրեան անասնաբոյժ

Հալաթատա Թիմուր հանըն-
տա հազար էլալիսէճի Բէրահիա
Մէնասէնին իֆլաղընա հիւք օ-
լունարաք խոռոտաթը իֆլաղի-
յէսինին բույէթինէ ասհապը մաթ-
լուպտան Մ. Վօլֆ իլէ Խաք Բօ-
տիթի մուվադդաթ սինտիթա-
յին գըլընմըլ օլտուքլարընտան
միւֆլիսը մէրգում զիմէթինտէ
ալաճաղը օլանլարըն գանունա-
մէյի թիճարէթին 170ինճի մատ-
տէսինէ թէվֆիդէն մէրքուման
մուվաքըթ սինտիթլըրին տա-
լէթէ թաճվիլի վէ Խալսոտ եէ-
նիտէն իսթիհտամը իճապ իտէն
վէքիլէրին ինթիսապ վէ թայինի
հազկնտա իսթիլարէ Զօլունմադ-
իւղէրէ իլ պու 1297 սէնէսի
քեանունի սանինին պէշինճի սա-
լը կիւնիւ սահաթ Դտէ իքինճի
մահքէմէյի թիճարէթէ կէլմէլէրի

Իգհարը իֆլաթ իթմիլ օլան
խուրտալաթը Խաչիկ Գալուստ-
եանըն ասհապը մաթլուպըլա
թաքնիմ իլլէսիլի գօնգօրտա-
թօը մուճիպինճէ էմվալը մէվ-
ճուտէսի պիլ միւղալիտէ ֆի-
րուլթ օլունարաք հասըլ օլան
մէպալիլ պէյն էլ ալաճաղը
թաքսիմ օլունաճաղընտան թա-
րիլը իլանտան իթիպարէն 15
կիւն զարֆընտա միւֆլիսը մէր-
քում զիմէթինտէ ալաճաղը ո-
լանլարըն իքինճի մահքէմէյի թի-
ճարէթէ կէլէրէք հիսսէի միւսի-
պէլէրինի ալմաք իւղէրէ: Ս. Հ.

Պ. Նորայրի Գաղղ—Հայերէն
Բառարանին Տեղ թերթն ալ
հրատարակեցաւ:

Ա. Զ. Գ.

Ի նպաստ Ազգ. Հիւանդանոցի
հրատարակեալ ընդարձակ Օրա-
ցոյցներու վաճառման մի նոր մը-

ղում տալու համար Մարգար-
եան գրատունը որոշած է՝ Տ. Տ.
Գէորգ Ս. Կաթողիկոսի, Տ. Ներ-
սէս և Տ. Եսայի Պատրիարքաց
պատկերներն իբր նուէր տալ
վերոյիշեալ Օրացոյցէն գնողաց

ԽՈՆԱՐՀՈՒՄՆ

ԱՆՎԱՆՈՆ ԲԱՅԻՑ

Ֆոսֆորի, Լ. Գ. Ե. Գ.

Աւանդեալ գործնականապէս

Եւ

Յաւելեալ ի նոյն

Ոճը և գիտողութիւնը

Երկասիրեաց

Յօդք Գ. Ե. Գ.

Վաւերացեալի Կրթական Տեսչու-
թեան Ազգ. Կեդր. Վարչութեան

Սոյն դասագիրքն՝ որ կը պա-
րունակէ մէն մի անկանոն բայի
խոնարհումն, և որ ճոխացեալ է
40ի չափ ընդարձակ հրահանգ-
ներով, գործնական ոճերով,
կարեւոր գիտողութեամբ և ըն-
տիր առածներով՝ զորս երկասի-
րողն խնամով քաջած է ժիւ-
ռանվիլի ու Պէդընէի «բայից
խոնարհումն» էն, Լաուուսի ու
Բուաթըլէնի քերականութիւն-
ներէն, և Պէդընէի Բառագրք-
քէն, նպատակ ունի գիրք և ըս-
թափեցուցիչ եղանակաւ մը ու-
սուցանել աշակերտաց ֆուանս-
րէն լեզուի ամենէն էական մա-
սըն, այսինքն անկանոն բայից
խոնարհումն, որոց համար ա-
շակերտը՝ մինչեւ ցարդ, մի մեծ
գոռարութիւն կրէին, զուրկ լի-
նելով դասագրքէ մը, որ խօսէր
սոսկապէս անկանոն բայից վե-
րայ: Ներկայ դասագիրքն, որ
ապաքէն մի մեծ պակաս պիտի
լեցունէ մեր ազգային վարժա-
րանաց մէջ, կրնայ միանգամայն
օգտակար ըլլալ ամէն անոնց՝ որք
ֆուանսերէն լեզուն ուսանելու կը
պարապին: Կեդրոնատեղին է Ա-
րամեան գրատունն, և գինն է
8 դահեկան արծաթ:

ԻՐԱՆԻՏՈՒԹԻՒՆ

Բացատրութիւն

կամ

եղանակ ուսուցման

ի պէտս վարժապետաց

Իրազխոռքիւն

ի պէտս աշակերտաց

Մեծարգոյ Մ. Յ. Աղապալ-
եանի աշխատասիրած այս գոր-
ծերն՝ որ վաւերացեալ են ի կըր-
թական տեսչութեանէ ազգային
կեդրոնական Վարչութեան, կը
գտնուին ամեն գրավաճառաց
քով 5 տկան գլխ: Դպրոցաց եւ
չատ առնողներու համար զեղչ
կըլլայ:

ՄԻՆԱՍ ԶԵՐԶ

ԳՐԻԶ ԵՒ ՍՈՒՐ

Արամեան տպարանէն ելած
այս հեղինակութիւնը նուիրուած
է Հայ մայրերուն. բանասիրա-
կան և վիճաբանական բազմա-
թիւ յօդուածներէ զատ, կա-
րունակէ ընդարձակ և հետա-
քըքըրաչարժ ներածութիւն մը,
որոյ գլխաւոր նիւթերն են. —
«Գրական վորձեր» ու յարու-
ցած պայքարն, Ս. Ոսկանեանի
մի անտիպ նամակն ի նպաստ
աշխարհաբարեանց, 1855ի Պատ-
րիարքական հալածանքն ի նը-
պաստ գրաբարեանց, Կովկաս-
եան յեղափոխութեան պատմու-
թիւնն, վարժապետական խըն-
դիր, Արարատեան ընկերութեան
ծագումն, լեզուի բարենորոգում,
հեղինակին ազգային պաշտօնով
երկրորդ ուղեւորութիւնն յԱնդ-
ղիա, տեսակցութիւնք անդղիա-
ցի Ֆրէնսիլըն գրադէտին հետ,
Անդղիոյ Չինկեանէներու լեզուին
գարմանայի նամակութիւնք հայե-
րէնի հետ, Ֆրէնսիլընի հայերէն
սորվիլն և ի նպաստ հայերէնի
գրած նամակն, լեզուապայքար,
Անահիտ և Արամազդ, Գորա-
գաշեան և Քէշեան, և ըն. և ըն:
Կը ծախուի բոլոր Պօլսոյ հայ
գրավաճառաց քով, Հալաթիա
Քոմիսիօն խանի ետեւը թիւ 23
Վրոյրի թղթավաճառանոցը եւ
Բերա Դիւնէլի գիւմացը Պ. Պօ-
տէնի գրատունը: Գինն 8 զ:

ՀԱՏՈՒՄԸ Ի Ս. ԳՐՈՑ

Ս. Գ. Ս. Ս. Ս. Ս.

Սոյն գրքոյկը՝ որ կարունակէ
Ս. Գրոց գեղեցիկ հատուածներ,
նպատակ ունի Հայ մանկաւոյն
սրտին մէջ սերմանել հաւատոյ և
բարոյականի արդիւնաբեր հունձ-
քերը: Կաղանդի առթիւ խիստ
յարմար է նուիրելու մանկանց,
մանաւանդ հայերէն լեզուի ու-
սուցման կ'նպաստէ, որով կըր-
նայ մուտ գտնել Ազգային վար-
ժարանաց մէջ: Կգտնուի բոլոր
հայ գրավաճառաց քով, ի գին
100 փարայ:

ՍԱՐԳԻՍ ԶԱՄԼԵԱՆ

Ա. Ռ. Ա. Ս. Գ. Ա. Ռ. Ա. Ս.

Մօնթիլէքիացոյ

Ընտիր թղթի վրայ մաքուր
տպագրութեամբ, գեղեցիկ ա-
ռածներ են, զորս քաղած է հե-
ղինակը Կարոլոսի վիպասանու-
թեանէն: Ամեն հասակի անձանց,
մանաւանդ վարժարանաց և նոր
տարւոյ համար աշակերտաց ըն-
ծայ կրնայ տրուիլ, Գինն է ե-
րեք դահեկան: Կը գտնուի Գա-
վաֆեան, Աշճեան և Մարգար-
եան գրավաճառատունները:

PILULES HOLOLWAY

ԴԵՂԱՅԱՏԵ ԶՈՒՂՈՒՄԻ

Լեարգի, ստամոքսի և աղիքներու
ամեն տեսակ անկարգութեանց համար
խիստ ընտիր է սոյն դեղահատը. ա-
մեն ջղային տկարութեան ուժաթա-
փութեան և տխրութեան համար. կը
ջնջէ և անհետ կընէ ամեն տեսակ ան-
շափաւորութեանց հետքերը: Սրտի և
երկամանց վրայ օգտակար ազդեցու-
թիւն մ'ունի. արիւնը մաքրելով նորա
խանդարեալ վիճակը կը կանոնաորէ,
և գրգռելով կենսական գործարանները
կը զօրացնէ: Իւր դեղական մեծ ազ-
դեցութեամբ սրտախառնութիւն, կուճ-
ուութիւն, մաղձային հիւանդութիւն-
ներ, որովայնի մէջ լցուած կազեր,
զլիի ցաւեր կը վանէ, մարսողութիւնը
կը չափաւորի, և մարմինը մաքրուե-
լով բոլոր այն աղտոնութիւններէ որ
չատ անգամ զանազան հիւանդութեանց
սկզբնապատճառ կըլլան, առողջ որ-
ժեղ և բնական դիրքը կը զգենու:

ONGUENT HOLLOWAY

ՍՊԵՂԱՆԻ ՀՈՒՂՈՒՄԻ

Մորթային հիւանդութիւնք և վէրք
բուժելու մասին ունեցած պարամա-
կան յատկութեանցը չհաւատարիլ լը-
նաւ ուրիշ դեղ մը. հին կամ նոր թո-
նաւոր վէրքեր, ուռնցք, քաղցիկ
(շէրէկէն), սրունից և ստեանց վէր-
քեր կամ բոլորովին կանցնին և կամ կը
լաւանան. օգտակար է նաև հարբուխի,
հաղի, սրտի բարախման, մանաւոր
օդացաւ (եւ) ըստած հիւանդութեան.
Իւր կազերիւն, և զօրաւոր ազդեցու-
թեամբ խոյլ (որոշեալ) հիւանդու-
թեան ապակաշիչ գործիւնը ինչ
աստիճան որ ըլլայ կը դիմադրուէ:

Այս դեղերուն գործածութեան ե-
ղանակը նշանակուած է իւրաքանչիւր
տիկի վրայ, որ կը գտնուի ամեն դե-
ղավաճառներու քով, և մասնաւորա-
պէս Պահճէ գարու Թաշ խանի կող-
մերը Պ. Գառլարեանի դեղարանը
ն. 7 կը ծախուի:

Աւելի առնել ուզողը կը հրաւիրուի
առ հեղինակն տօքթօր Հոլլուէի
Լօնտօն Օքսփորտ փողոց թիւ 533:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

22 Դեկտեմբեր 1881

Քօնսօլիտէ	15 — 28
Երկաթուղեաց	Ֆրնգ. 62 — 30
Թրամուէյ	0. 1. 5 — 95
1863ի փոխառութիւն Ֆրնգ.	88 —
1865ի »	» 88 — 30
1869ի »	» 75 — 30
1872ի »	» 26 —

Օսմանեան լիւրան 100լընէ

Մէճիտիյէ	107 — 36
Մէթալիք	205 —
Հինգնոց	209 — 30
Վեցնոց	125 —
Պղինձ	680 —
Թղթադրամ	1060 —
Ռուսիոյ Բօլ	90 — 20
Գաղղիական լիւրա	87 — 20
Անգղիական »	110 — 5
Գրեմից	31 — 20

ՏՆՕՐԷՆ ԵՒ ՏԷՐ

Հ. Ս. ԱՆԱՃԱՃԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԶԱՐԳԱՐԵԱՆ
Կ. Պօլիս Սոսթան Համամ